

Облік і оподаткування

УДК 657

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.17215812>

**Модернізація фінансової звітності підприємств в умовах цифрової
економіки**

Косташ Тетяна Вікторівна

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку, аналізу і аудиту

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича,

Україна, м. Чернівці, вул. Коцюбинського, 2

t.kostash@chnu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0001-9027-7043>

Прийнято: 15.09.2025 | Опубліковано: 27.09.2025

Анотація: У статті висвітлено важливість модернізації фінансової звітності як ключового чинника підвищення конкурентоспроможності суб'єктів господарювання у цифровому середовищі. Акцентовано увагу на необхідності адаптації методик складання та подання звітності в умовах поширення ERP-систем, хмарних технологій, штучного інтелекту тощо. Наголошено, що процес модернізації фінансової звітності супроводжується низкою проблем: відсутністю уніфікованих підходів до обліку та представлення цифрових активів, недостатнім рівнем кіберзахисту інформаційних систем, низькою готовністю малих і середніх підприємств до цифровізації, а також браком компетентностей у фахівців. У статті наведено результати впливу цифровізації економіки на окремі аспекти формування та використання фінансової звітності суб'єктів господарювання. Висвітлено взаємозв'язок розвитку цифрової економіки та забезпечення необхідних якісних характеристик фінансової звітності. Зазначено, що у сучасних умовах модернізація звітності повинна

забезпечувати прозорість, оперативність та інтероперабельність даних, враховуючи зростаючу роль штучного інтелекту, блокчейну, хмарних технологій та XBRL. Водночас важливим залишається людський фактор: підвищення цифрових компетентностей фахівців, зміна управлінських практик та подолання організаційних бар'єрів. Наголошено, що в умовах цифрової економіки питання модернізації фінансової звітності набувають багатовимірного характеру, що проявляється, зокрема, у технологічному, методологічному, нормативно-правовому та соціально-організаційному векторах. У статті розкрито, що технологічний вектор пов'язаний із впровадженням сучасних інформаційних систем, автоматизацією обробки даних, використанням штучного інтелекту, технологій Big Data, блокчейну, хмарних обчислень, що забезпечують оперативність, точність та надійність звітної інформації. Методологічний вектор модернізації проявляється у трансформації підходів до формування фінансової звітності, яка відображає не лише ретроспективні дані, а й виконує прогностно-аналітичну функцію. Нормативно-правовий вектор передбачає адаптацію національної системи обліку та звітності до міжнародних стандартів, гармонізацію правил електронного подання звітності, а також формування сучасних вимог до кіберзахисту фінансової інформації. Соціально-організаційний аспект проявляється у необхідності формування цифрових компетентностей бухгалтерів, фінансових аналітиків та управлінського персоналу.

Ключові слова: цифровізація, фінансова звітність, інформаційні технології, фінансова інформація, цифрові компетентності.

Modernization of enterprise financial statements in the digital economy

Kostash Tetiana

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Accounting, Analysis and Audit
Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University,
2 Kotsiubynskoho St. Chernivtsi 58002, Ukraine
<https://orcid.org/0000-0001-9027-7043>

Abstract: The article highlights the importance of modernizing financial reporting as a key factor in enhancing the competitiveness of business entities in the digital environment. Emphasis is placed on the need to adapt the methods of preparing and presenting reports under the conditions of expanding ERP systems, cloud technologies, artificial intelligence, and more. It is emphasized that the process of financial reporting modernization is accompanied by a number of challenges: the lack of unified approaches to accounting and presenting digital assets, insufficient cybersecurity of information systems, low readiness of small and medium-sized enterprises for digitalization, and a shortage of specialists' competencies. The article presents the results of the impact of economic digitalization on certain aspects of the formation and use of financial reporting by business entities. The relationship between the development of the digital economy and the provision of the necessary qualitative characteristics of financial reporting is revealed. It is noted that under current conditions, reporting modernization should ensure transparency, timeliness, and data interoperability, taking into account the growing role of artificial intelligence, blockchain, cloud technologies, and XBRL. At the same time, the human factor remains essential: enhancing specialists' digital competencies, changing management practices, and overcoming organizational barriers. It is stressed that in the digital economy, the issues of financial reporting modernization acquire a multidimensional character, manifested in technological, methodological, regulatory,

and socio-organizational dimensions. The article reveals that the technological dimension is associated with the implementation of modern information systems, automation of data processing, the use of artificial intelligence, Big Data technologies, blockchain, and cloud computing, which ensure the timeliness, accuracy, and reliability of reporting information. The methodological dimension of modernization is reflected in the transformation of approaches to financial reporting, which represents not only retrospective data but also performs a predictive and analytical function. The regulatory dimension involves the adaptation of the national accounting and reporting system to international standards, harmonization of electronic reporting rules, as well as the establishment of modern requirements for the cybersecurity of financial information. The socio-organizational aspect is manifested in the need to develop digital competencies among accountants, financial analysts, and management personnel.

Keywords: digitalization, financial statements, information technologies, financial information, digital competences.

Постановка проблеми. У сучасних умовах глобальної цифровізації трансформацій зазнають усі аспекти економічної діяльності, включаючи облік та фінансову звітність підприємств. Проте, традиційні форми звітності поступово втрачають свою ефективність у забезпеченні прозорості, оперативності та релевантності даних для зацікавлених сторін у середовищі, характерними рисами якого є: нелінійна динаміка, висока турбулентність, постійні зміни контекстуальних параметрів. Користувачі (інвестори, кредитори, власники тощо) потребують більш детальної та прогностичної інформації, ніж та, яку надає класична фінансова звітність, а вимоги до розкриття інформації не завжди відповідають найкращим світовим практикам, що створює інформаційні бар'єри у взаємодії з іноземними партнерами.

Цифрова економіка потребує нових підходів до обробки, аналізу та представлення фінансової інформації. Поширення ERP-систем, хмарних

технологій, штучного інтелекту вимагає адаптації методик складання та подання звітності, а зростання ролі онлайн-звітності в реальному часі потребує модернізації облікових процесів та підвищення кваліфікації бухгалтерського персоналу. Водночас, бухгалтерський облік, як невід’ємний елемент системи формування, обробки та передачі економічної інформації, повинен трансформуватись від переважно контрольної функції до інформативної, орієнтованої на систематизацію аспектів цифрової трансформації підприємств. Відповідно, модернізація фінансової звітності постає як ключовий чинник підвищення конкурентоспроможності підприємств у цифровому середовищі.

Разом з тим, процес модернізації фінансової звітності супроводжується низкою проблем: відсутністю уніфікованих підходів до обліку та представлення цифрових активів, недостатнім рівнем кіберзахисту інформаційних систем, низькою готовністю малих і середніх підприємств до цифровізації, а також браком компетентностей у фахівців. Це зумовлює необхідність проведення поглиблених досліджень, спрямованих на пошук нових методологічних, організаційних та технологічних рішень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У контексті сучасного наукового дискурсу широко розглядаються проблеми розвитку цифрової економіки та, зокрема, аналіз тенденцій упровадження цифровізації в бухгалтерський облік і звітність. Впливаючи на всі сфери діяльності підприємств та організацій, цифрова економіка не може не вплинути на процес реформування вітчизняного обліку та звітності суб’єктів господарювання.

Так, у праці М. Кулинич, І. Матвійчук та Т. Писаренко [1] акцентовано увагу на завданнях бухгалтерського обліку і бізнес-аналізу в умовах цифрових зрушень економіки та наголошено на необхідності запровадження сучасних інформаційних технологій збору і опрацювання інформації для її узагальнення у звітності. Водночас М. Кулинич та Шепелюк Н. [2] досліджують принципи формування обліково-аналітичної інформації в системі управління підприємством та обґрунтовують концепцію побудови обліково-аналітичного

забезпечення системи управління підприємством у розрізі звітної, аналітичної та контрольної складових, що враховує принцип системності і отримання «синергетичного ефекту».

І. Спільник та М. Палюх [3], переосмислюючи роль та місце бухгалтерського обліку в цифровій економіці, досліджують фактори його розвитку, зміни змістових, методологічних і концептуальних засад обліку під впливом цифровізації і нових вимог стейкхолдерів до релевантності інформаційного контенту.

Особливості застосування інформаційних технологій в організації бухгалтерського обліку та формування фінансової звітності на підприємстві детально висвітлено у науковій праці Р. Скриньковського, В. Гладуна, М. Крамар [4], де автори досліджують проблеми інформаційного забезпечення внутрішніх та зовнішніх користувачів бухгалтерської звітності економічною інформацією в умовах використання сучасних інформаційних технологій в обліку.

У публікації А. Шнурко, О. Мартиненко та С. Головка [5] ґрунтовно досліджено інформаційні потреби різних груп користувачів, з'ясовано термінологічне трактування дефініції «фінансова звітність», визначено інформаційну роль показників фінансової звітності підприємства в умовах постійних змін законодавства, запропоновано алгоритм підготовки, складання та подання фінансової звітності.

Наукова праця О. Шмигеля [6] розкриває проблематику формування і розвитку цифрових інформаційних технологій у бухгалтерському обліку та обґрунтовує необхідність розвитку цифровізації сучасного бухгалтерського обліку компаній. Автор підкреслює, що обробка та аналіз великих масивів даних, представлених у цифровому форматі, а також складання бухгалтерської (фінансової) звітності он-лайн сприятиме підвищенню ефективності бізнесу та виведенню його на якісно новий рівень.

Уваги також заслуговує дослідження Н. М. Бразілій, А. А. Ткаченко та В. А. Здір [7], у якому обґрунтовано важливість цифрової трансформації вітчизняної системи обліку і звітності, розкрито фактори впливу цифровізації на систему обліку та звітності.

У науковій праці П. Руденка та О. Погрібняка [13] акцентовано увагу на питаннях трансформації фінансової звітності в умовах цифрової економіки, зокрема, підкреслено роль сучасних інформаційних технологій у забезпеченні прозорості та достовірності облікових даних. Своєю чергою, дослідження Л. Онешко та співавторів [16] спрямоване на розкриття методологічних аспектів використання цифрових технологій у формуванні фінансової звітності підприємств. Автори наголошують на необхідності інтеграції цифрових рішень у практику бухгалтерського обліку з урахуванням нормативних вимог та потреб користувачів інформації. У роботі П. Пуцентейла та М. Довбуша [17] розглянуто проблематику удосконалення фінансового контролю та аудиту в умовах цифровізації, акцентовано увагу на нових можливостях моніторингу показників та забезпеченні відповідності фінансової інформації міжнародним стандартам.

У публікації Е. О. Alonge, О. F. Dudu та О. В. Alao [18] розглянуто вплив цифрової трансформації на фінансову звітність і підзвітність в умовах ринків, що розвиваються. Автори підкреслюють, що запровадження цифрових інструментів сприяє підвищенню прозорості, посиленню контролю та забезпеченню більшої довіри до фінансових даних. Важливим є внесок М. G. Alles, J. Dai та М. А. Vasarhelyi [19], які запропонували концепцію «Reporting 4.0», орієнтовану на нову епоху масової кастомізації звітності. Дослідники наголошують, що цифрові технології дозволяють сформувати більш гнучку та персоналізовану фінансову інформацію, яка відповідає потребам різних груп користувачів.

Розвиток інтегрованої фінансової звітності у цифровому середовищі аналізують Р. Biancone, V. Brescia, F. Chmet та F. Lanzalonga [20]. У своїй

роботі вони обґрунтовують необхідність переходу до колаборативних підходів, використовуючи інструменти аналізу даних та технології, зокрема аналіз тональності, для вдосконалення процесу комунікації зі стейкхолдерами. Своєю чергою, B. Odonkor, S. Kaggwa, P. U. Uwaoma, A. O. Hassan та O. A. Farayola [21] досліджують вплив штучного інтелекту на бухгалтерські практики та фінансову звітність. Автори відзначають, що застосування AI трансформує традиційні методи обліку, забезпечуючи автоматизацію процесів, підвищення оперативності та розширення аналітичних можливостей у сфері фінансової звітності.

Загалом, аналіз наукових джерел підтверджує існування різновекторних підходів до оцінки ефективності цифрових трансформацій в системі обліку та звітності суб'єктів господарювання.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри широкий спектр досліджень, питання модернізації фінансової звітності підприємств в умовах цифрової економіки залишаються багатовимірним концептом, що потребує подальшого комплексного підходу. Йдеться не лише про технічне оновлення форм і засобів подання звітності, а й про глибинну трансформацію методологічних засад, стандартизацію цифрових форматів, інтеграцію фінансової та нефінансової інформації, а також перегляд ролі бухгалтерських і аудиторських професій. У сучасних умовах модернізація звітності повинна забезпечувати прозорість, оперативність та інтероперабельність даних, враховуючи зростаючу роль штучного інтелекту, блокчейну, хмарних технологій та XBRL. Водночас важливим залишається людський фактор: підвищення цифрових компетентностей фахівців, зміна управлінських практик та подолання організаційних бар'єрів. Відповідно, потребують подальших досліджень питання поєднання технологічного, методологічного, нормативно-правового та соціально-організаційного вимірів, що дозволить розглядати модернізацію фінансової звітності як стратегічний інструмент розвитку підприємств у цифровій економіці.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування теоретико-методологічних засад та визначення концептуальних напрямів модернізації фінансової звітності підприємств в умовах цифрової економіки з урахуванням викликів новітніх інформаційних технологій, потреб стейкхолдерів та змін у нормативно-правовому середовищі.

Виклад основного матеріалу дослідження. Глобальні процеси інформатизації суспільства та становлення цифрової економіки безпосередньо відобразилися у вітчизняному законодавстві. У прийнятих нормативних актах [8; 9; 10; 11; 12] визначено стратегічні цілі, завдання та заходи, пов'язані із застосуванням інформаційних і комунікаційних технологій, які спрямовані на розвиток інформаційного суспільства й формування умов для цифрової економіки України. Відповідно до цих документів, ключовим ресурсом економічного зростання у всіх сферах господарювання стає інформація у цифровій формі.

Цифровізація економіки істотно впливає на фінансову звітність підприємств і організацій, трансформуючи весь цикл її формування, опрацювання та використання. Найбільш суттєві аспекти цього впливу наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Вплив цифровізації економіки на сучасний стан звітності
суб'єктів господарювання

Аспект формування та використання фінансової звітності	Характеристика	Результат впливу цифровізації економіки
Оперативна інформація, яка використовується при формуванні фінансової звітності	Поточні дані бухгалтерського та податкового обліку; дані первинних документів і реєстрів; інформація про господарські операції у реальному часі.	Використання ERP-систем, хмарних сервісів та електронного документообігу для миттєвого доступу та обміну інформацією всередині підприємства та з контрагентами.
Вхідна інформація, необхідна для	Первинні документи, облікові реєстри, дані головної книги,	Автоматичне завантаження первинних документів з електронних систем,

складання форм фінансової звітності	нормативно-правова база (НП(С)БО, МСФЗ), внутрішні регламенти підприємства.	інтеграція з державними реєстрами та податковими сервісами, зменшення ручного введення даних.
Процес складання фінансової звітності	Узагальнення даних обліку; формування проміжних розрахунків; складання балансів і форм звітності; узгодження показників між різними звітами.	Застосування комп'ютерних програм для автоматичного формування звітів за стандартами, інтегрування інформації з різних модулів, зменшення людського фактору та прискорення процесу підготовки звітності.
Показники фінансової звітності	Активи, зобов'язання, власний капітал, доходи, витрати, фінансовий результат, рух грошових коштів, зміни у власному капіталі.	Підвищення значущості показників, пов'язаних з використанням електронних баз даних (зокрема, розширення клієнтських баз, електронних довідників тощо), забезпечення оперативного оновлення показників, створення інтерактивних дашбордів та ін.
Вихідна інформація, яка містить звітні форми	Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів, Звіт про власний капітал, Примітки.	Автоматизована генерація звітних форм у форматах PDF, XML, XBRL, електронна подача до контролюючих органів, зручний обмін даними з партнерами й інвесторами.
Процес аналізу і перевірки звітної інформації	Перевірка достовірності; горизонтальний, вертикальний та коефіцієнтний аналіз; аудит; внутрішній контроль.	Використання аналітичних платформ (BI-систем), інструментів штучного інтелекту та автоматизованого аудиту, підвищення об'єктивності аналізу, швидке виявлення аномалій і ризиків.

Джерело : розробка автора

Розвиток технічних і технологічних інновацій у сфері комп'ютерної техніки, засобів комунікації та інформатизації загалом суттєво розширив можливості обміну оперативною інформацією, необхідною для підготовки звітності. Сьогодні це проявляється у використанні локальних комп'ютерних мереж для внутрішнього інформаційного обміну, у застосуванні Інтернет-ресурсів і хмарних технологій для отримання та передачі даних. Такі інструменти підвищують швидкість обробки інформації та забезпечують підприємства ширшим доступом до необхідних даних. Водночас, збільшення обсягів інформаційних потоків дає змогу деталізувати показники фінансової звітності, проте одночасно актуалізує проблему якісної обробки цих даних. «Зростання в геометричній прогресії об'ємів інформації, як наголошують

С. В. Руденко та Д. С. Погрібняк, сприяє ускладненню процесів її оброблення, а також орієнтування загалом в інформаційному середовищі» [13, с. 268]. Ефективним способом подолання проблеми є впровадження сучасних програмних рішень для роботи з великими масивами даних. При цьому, все більшої ваги набуває інтеграція різних програмних продуктів, які підприємство використовує у своїй діяльності.

Розвиток цифрової економіки відкрив можливості цифрової обробки первинної бухгалтерської інформації та застосування спеціалізованого програмного забезпечення для ведення обліку й складання фінансової звітності. Водночас, постає потреба у постійному вдосконаленні цих програмних засобів, зумовленому як постійними змінами системи бухгалтерського обліку, так і динамікою економічного середовища. Зауважимо, що функціонування вітчизняних підприємств в умовах ринкової економіки, цілеспрямоване зближення вітчизняної бухгалтерської системи з регламентаціями міжнародних стандартів фінансової звітності зумовлюють необхідність безперервного реформування і вдосконалення вітчизняних стандартів бухгалтерського обліку та звітності. У такій ситуації особливого значення набуває налагодження продуктивної взаємодії між спеціалістами з програмування та бухгалтерами на етапі розробки і впровадження програмних продуктів.

У сучасних умовах звітність, як сукупність даних про показники діяльності підприємства в цифровому форматі, подається в електронному вигляді, проте цифрова техніка надає більші можливості для представлення звітної інформації, зокрема формуванням XBRL-звітності, яка уявляє собою певну сукупність закодованої інформації призначеної виключно для комп'ютерної обробки. Її призначення – забезпечення можливості контролю та аналізу звітних показників підприємств.

Ю. Попівняк зазначає, що «в Україні започатковано функціонування Системи фінансової звітності, що передбачає подання фінансової звітності суб'єктами, які складають її за Міжнародними стандартами фінансової

звітності (МСФЗ), в уніфікованому електронному форматі Inline XBRL (від англ. eXtensible Business Reporting Language – «розширювана мова ділової звітності»), підготовленої відповідно до Таксономії UA XBRL МСФЗ за принципом «єдиного вікна» [14, с. 54]. Цей формат дозволить автоматизувати обробку фінансових даних, підвищити прозорість та точність звітності, а також гармонізувати її з міжнародною практикою.

Важливо зауважити що кодування інформації, яке здійснюється з метою формування XBRL-звітності, усуває у деякі невідповідності у форматах звітів різних підприємств та організацій, що сприяє підвищенню зіставності їх звітної інформації. Водночас, повна зіставність одним тільки форматом XBRL забезпечена бути не може, оскільки головними факторами впливу на зіставність показників звітності є обрані підприємствами методики обліку. Нівелювати відмінності цих методик формат XBRL не може, тому для XBRL-звітності зберігається проблеми забезпечення зіставності звітних показників, як і для звичайного формату фінансової звітності. Вирішення цієї проблеми пов'язано з грамотним застосуванням професійного судження бухгалтерів підприємств, а також забезпеченням умов, за яких бухгалтер буде зацікавлений у застосуванні тих варіантів і способів обліку, які спрямовані на отримання достовірних звітних даних (а не мають фіскальної спрямованості на зближення способів обліку у фінансовому та податковому обліку).

Цифрова економіка, впливаючи на всі аспекти формування та використання фінансової звітності, робить актуальним питання про ступінь цього впливу на якісні характеристики звітності. Згідно Концептуальної основи фінансової звітності МСФЗ (пп ЯХ 4–ЯХ 32) [15] такими якісними характеристиками є: доречність (розкривається через характеристики: передбачувальна цінність, підтверджувальна цінність), суттєвість, правдиве подання (розкривається через характеристики: повнота, нейтральність, відсутність помилок), зіставність, можливість перевірки, своєчасність, зрозумілість. Авторське бачення, у якому ступені може вплинути цифровізація

економіки на якісні характеристики фінансової звітності, представлено у таблиці 2.

Таблиця 2

Вплив цифровізації на якісні характеристики фінансової звітності

Якісна характеристика [15]	Сутність якісної характеристики згідно Концептуальної основи фінансової звітності [15]	Ступінь впливу цифровізації на характеристики фінансової звітності
Доречність	Здатність фінансової інформації впливати на рішення, які приймаються користувачами.	Цифровізація підвищує доречність завдяки оперативному доступу до актуальних даних, можливості глибшої аналітики та персоналізації інформації для різних груп користувачів. Проте, забезпечення характеристики у більшому ступені визначається професійним судженням бухгалтера.
Передбачувальна цінність	Можливість використання фінансової інформації у якості вихідних даних для прогнозування користувачами майбутніх результатів.	Використання аналітичних платформ, Big Data та AI посилює прогнозну цінність, оскільки дані обробляються швидше, а прогнози стають точнішими.
Підтверджувальна цінність	Фінансова інформація має підтверджувальну цінність, якщо вона забезпечує (підтверджує або змінює) реакцію на попередні оцінки.	Завдяки інтегрованим цифровим базам користувачі отримують можливість швидко звіряти фактичні результати з прогнозами, що підсилює перевіреність та достовірність оцінок.
Суттєвість	Інформація є суттєвою якщо її відсутність або викривлення можуть вплинути на рішення, що приймаються користувачами на основі фінансової звітності про конкретний суб'єкт господарювання, що звітує.	Цифрові технології дозволяють визначати суттєвість через автоматизовані алгоритми відбору даних, що зменшує ризик відсутності інформації та підвищує її точність. Проте, забезпечення характеристики у більшому ступені визначається професійним судженням бухгалтера.
Правдиве подання	Забезпечення правдивого подання економічних явищ, які відображаються у фінансовій звітності у словах та числах.	Використання блокчейну та систем автоматичної верифікації даних зменшує ймовірність викривлень і маніпуляцій. Забезпечення характеристики у більшому ступені визначається професійним судженням бухгалтера.
Повнота	Повний опис охоплює всю інформацію, необхідну користувачеві для того, щоб зрозуміти описуване явище, у тому числі всі необхідні описи	Цифровізація забезпечує доступ до великих масивів даних і можливість включення додаткових пояснень (візуалізацій, інтерактивного розкриття)

	та пояснення.	
Нейтральність	Нейтральний опис не має упередженості у відборі або поданні фінансової інформації, що схиляє думку користувача у той чи інший бік	Використання автоматизованих алгоритмів зменшує вплив людського фактору, проте ризик упередженості може виникати через алгоритмічні обмеження. Забезпечення характеристики у більшому ступені визначається професійним судженням бухгалтера.
Відсутність помилок	Означає, що в описі економічного явища немає помилок або пропусків, а процеси, використані для створення інформації, що подається у звітності, відібрані та застосовані без помилок.	Цифрові системи знижують кількість технічних помилок, проте потребують якісного налаштування і контролю за правильністю даних.
Зіставність	Можливість порівняння з подібною інформацією про інші суб'єкти господарювання, а також з подібною інформацією про той самий суб'єкт господарювання за інший період або іншу дату.	Єдині цифрові формати (XBRL) значно підвищують зіставність та забезпечують міжнародну сумісність звітності. Забезпечення характеристики у більшому ступені визначається професійним судженням бухгалтера.
Можливість перевірки	Можливість користувачів переконатися, що інформація дає правдиве уявлення про те економічне явище, для відображення якого вона призначена.	Технології блокчейну, цифровий аудит та електронні сліди автоматичного документування операцій роблять перевірку швидшою та надійнішою.
Своєчасність	Означає наявність доступної інформації у осіб, які приймають рішення, у той час, коли вона може вплинути на їхні рішення.	Онлайн-звітність і автоматизований збір даних забезпечують майже безперервний доступ до інформації в реальному часі.
Зрозумілість	Означає, що інформація призначена для користувачів, які мають достатнє знання бізнесу й економічної діяльності та спроможні ретельно її вивчати та аналізувати.	Цифрові інструменти дозволяють візуалізувати складні дані у доступній формі, однак вимагають від користувачів певних цифрових компетентностей.

Джерело : узагальнено автором

В умовах цифрової економіки питання модернізації фінансової звітності набувають багатовимірного характеру, що проявляється, зокрема, у

технологічному, методологічному, нормативно-правовому та соціально-організаційному векторах.

Технологічні зміни пов'язані з упровадженням сучасних інформаційних систем, автоматизацією обробки даних, використанням штучного інтелекту, технологій Big Data, блокчейну, хмарних обчислень, що забезпечують оперативність, точність та надійність звітної інформації.

Відносно процесів формування фінансової звітності окремої уваги заслуговують хмарні технології. «Використання хмарних технологій передбачає використання однієї з трьох моделей:

1. Інфраструктурна (IaaS) – надання в користування віртуального ПК, який може бути використано як звичайний комп'ютер для виконання поточних задач.

2. Сервісна (PaaS) – надання платформи для розробки та використання web-додатків, зокрема і таких, що пов'язані з фінансовим обліком та звітністю.

3. Програмна (SaaS) – надання програмного забезпечення, яке працює на віртуальному комп'ютері для виконання операцій з фінансового та бухгалтерського обліку» [16, с. 35].

Це створює підґрунтя для переходу до онлайн-звітності, інтегрованої з цифровими сервісами контролю та аналітики, яка «формується і публікується на офіційному сайті економічного суб'єкта в будь-який момент часу після реєстрація кожної господарської операції методом подвійного запису безпосередньо в статтях звітності. При цьому статті фінансової звітності одночасно відіграють роль синтетичних рахунків бухгалтерського обліку. Аналітична інформація про об'єкти обліку заводиться в систему окремо на спеціальних картках, які формуються до кожного об'єкта при реєстрації господарських операцій, пов'язаних з відповідними об'єктами. Коли здійснюється проведення в статті фінансової звітності, на екрані автоматично з'являється аналітична картка, яку слід заповнити по кожному об'єкту обліку, який бере участь в операції. Подібний алгоритм аналітичного обліку вже

реалізований в інформаційних системах для зберігання і обробки інформації ERP і SAP» [17, с.143].

Методологічний вектор модернізації проявляється у трансформації підходів до формування фінансової звітності, яка відображає не лише ретроспективні дані, а й виконує прогностно-аналітичну функцію. Крім того, сучасні стандарти звітності вимагають врахування нефінансових показників – ESG (екологічних, соціальних та управлінських показників підприємств). Цифрові інструменти дозволяють автоматизувати збір та аналіз таких даних, інтегруючи їх у форми ESG-звітності. Це сприяє формуванню цілісного уявлення про стійкість бізнесу. Водночас, широкого поширення набувають стандартизовані цифрові формати (XBRL), які забезпечують сумісність і прозорість фінансових даних на міжнародному рівні.

Нормативно-правовий вектор передбачає адаптацію національної системи обліку та звітності до міжнародних стандартів, гармонізацію правил електронного подання звітності, а також формування сучасних вимог до кіберзахисту фінансової інформації. В Україні цифровізація фінансової звітності регулюється законами України «Про електронні документи та електронний документообіг» [9], «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» [12] та іншими нормативними актами. На законодавчому рівні введено обов'язкове подання звітності в електронному вигляді через Єдиний державний вебпортал електронних послуг. Це сприяє прозорості та зменшенню корупційних ризиків. Водночас, впровадження цифрових технологій підвищує ризики кібератак та витік конфіденційної інформації. Тому важливою складовою нормативно-правового вектору модернізації фінансової звітності є забезпечення захисту фінансових даних та проведення регулярного аудиту безпеки. Тобто, в умовах цифровізації акцент зміщується на правове регулювання електронного документообігу та захист даних від кіберзагроз.

Соціально-організаційний аспект проявляється у необхідності формування цифрових компетентностей бухгалтерів, фінансових аналітиків та

управлінського персоналу. Успішна цифровізація вимагає зміни корпоративної культури: від традиційного підходу до інноваційного, орієнтованого на інформацію та технології. Це супроводжується переходом до більш гнучких організаційних структур підприємства, де фінансові відділи тісно інтегровані з ІТ- та аналітичними підрозділами. Водночас зростає довіра зацікавлених користувачів до фінансової звітності, яка формується та подається з використанням цифрових технологій, адже вона характеризується більшою прозорістю, своєчасністю та достовірністю. Підприємства, які відкрито публікують фінансову та нефінансову інформацію, мають вищу репутацію та легше залучають інвестиції.

Висновки. Отже, не зважаючи на низку ризиків та викликів, цифровізація виступає ключовим фактором модернізації фінансової звітності, забезпечуючи її технологічне оновлення, методологічну гнучкість, нормативну узгодженість та соціально-організаційний розвиток, що загалом сприяє підвищенню ефективності управління підприємствами в умовах цифрової економіки. Модернізація фінансової звітності в умовах цифровізації – це не лише технічне оновлення, а комплексний процес, який охоплює технологічні, методологічні, нормативно-правові та соціально-організаційні зміни. Впровадження сучасних технологій автоматизує процеси, підвищує точність та прозорість звітності, але вимагає адаптації стандартів, законодавства та корпоративної культури. Успішна цифрова трансформація фінансової звітності можлива лише за умови системного підходу та врахування всіх вимірів впливу.

Список використаних джерел

1. Кулинич М., Матвійчук І., Писаренко Т. Актуалізація завдань бухгалтерського обліку і бізнес-аналізу в умовах цифрових зрушень економіки. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2021. № 3. С. 30-35. URL : <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/689/562>

2. Kulynych M., Shepelyuk N. Use of digital technologies in the formation of accounting and analytical information by enterprise managers. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2019. № 4. С. 189-197. URL : <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/523/432>
3. Спільник І., Палюх М. Бухгалтерський облік в умовах цифрової економіки. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2019. Випуск 1-2. С. 83-96. URL : <http://ibo.wunu.edu.ua/index.php/iboen/article/view/394>
4. Скриньковський Р., Гладун В., Крамар М. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку на підприємстві. *Path of Science*. 2019. Т. 5. № 2. С. 3001-3010. URL : <https://pathofscience.org/index.php/ps/article/view/585/607>
5. Шнурко А., Мартиненко О., Головка С. Інформаційна роль показників фінансової звітності в системі управління підприємством. *Інноваційна економіка*. 2021. №7-8. С. 104-109. URL : <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/861/938>
6. Шмигель, О. Модернізація бухгалтерського обліку в контексті сучасного розвитку цифрової економіки. *Інноваційна економіка*. 2023. №1. С. 94-98. URL : <https://doi.org/10.37332/2309-1533.2023.1.13>
7. Бразілій Н. М., Ткаченко А. А., Здір В. А. Цифровізація системи обліку, звітності та оподаткування в сучасних економічних умовах. *Збірник наукових праць ТДАТУ імені Дмитра Моторного (Економічні науки)*. 2023. №2(48). С. 103-112. URL : <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/5222/1/Текст%20статті.pdf>
8. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>
9. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. № 851-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15#Text>

10. Концепція розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. №167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>
11. Про затвердження правил забезпечення захисту інформації в інформаційних, електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних системах : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.03.2006 р. № 373. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2006-%D0%BF#Text>
12. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 р. № 2155-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
13. Руденко С. В., Погрібняк Д. С. Бухгалтерський облік в умовах цифровізації. *Вісник Хмельницького національного університету*. Серія: «Економічні науки». 2021. № 1. С. 265-269. URL : <https://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2021/07/2021-1-EH-46.pdf>
14. Попівняк Ю. Перетворення методу бухгалтерського обліку в епоху розвитку цифрових технологій. *Фаховий Міжнародний науковий журнал «Інтернаука»*. Серія: «Економічні науки». 2020. № 8 (40). С. 49-58. URL : <https://www.inter-nauka.com/ua/issues/economic2020/8/6247>
15. Концептуальна основа фінансової звітності : Стандарти IASB від 01.09.2010. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_009#Text
16. Онешко С., Хомяк Н., Томілова-Яремчук Н., Кобець Д. Розвиток цифрових інструментів бухгалтерської (фінансової) звітності та її роль у забезпеченні фінансової безпеки економічного суб'єкта. *Академічні візії*. 2022. №10-11. С.29–37. URL : <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/66>
17. Пуцентайло П. Р., Довбуш А. В. Основні вектори розвитку бухгалтерського обліку в умовах цифрової економіки. *Інноваційна економіка*. 2021. №3-4. С. 140-151. URL : <http://inneco.org/index.php/innecoua/article/view/781/887>

18. Alonge E. O., Dudu O. F., Alao O. B. The impact of digital transformation on financial reporting and accountability in emerging markets. *International Journal of Science and Technology Research Archive*. 2024. 7(2). С. 25–49. URL: https://www.researchgate.net/profile/Enoch-Alonge/publication/386508452_The_impact_of_digital_transformation_on_financial_reporting_and_accountability_in_emerging_markets/links/675394deef2dc67228adeafd/The-impact-of-digital-transformation-on-financial-reporting-and-accountability-in-emerging-markets.pdf.
19. Alles M. G., Dai J., Vasarhelyi M. A. Reporting 4.0: Business reporting for the age of mass customization. *Journal of Emerging Technologies in Accounting*. 2021. 18(1). С. 1–15. URL: <https://publications.aaahq.org/jeta/article-pdf/18/1/1/70992/i1558-7940-18-1-1.pdf>.
20. Biancone P., Brescia V., Chmet F., Lanzalonga F. The evolution of integrated popular financial reporting: toward a digital-driven collaborative approach using sentiment analysis tool. *EuroMed Journal of Business*. 2025. 20(5). С. 75–97. URL: <https://www.emerald.com/emjb/article-pdf/20/5/75/9872055/emjb-11-2023-0298.pdf>.
21. Odonkor B., Kaggwa S., Uwaoma P. U., Hassan A. O., Farayola O. A. The impact of AI on accounting practices: A review: Exploring how artificial intelligence is transforming traditional accounting methods and financial reporting. *World Journal of Advanced Research and Reviews*. 2024. 21(1). С. 172–188. URL: <https://pdfs.semanticscholar.org/bf2b/e1da62339eb701d6a5b9cbecc20b74c11d8f.pdf>.